

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Jany Jirmářové ve věci žalobců: **1) Ing. K. B.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, **2) RNDr. P. W.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, oba zast. JUDr. Gabrielem Brenkou, advokátem v Praze 1, Štěpánská 17, proti žalovaným: **a) Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky**, se sídlem Praha 1, Dlouhá 13, **b) JUDr. M. P.**, bytem xxx, xxx, **o zrušení usnesení Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky**, k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15.3.2007, č.j. 13 C 289/2005-84,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně **s e p o t v r z u j e .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se žalobci domáhali vydání rozhodnutí, kterým by soud zrušil usnesení Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „rozhodčí soud“) sp.zn. Rsp 89/05 ze dne 29.11.2005, a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Takto rozhodl o žalobě, kterou žalobci odůvodnili tím, že dne 17.2.2005 podali k rozhodčímu soudu žalobu, v níž se domáhali určení, že je neplatná smlouva o převodu akcií uzavřená dne 3.2.2000 mezi žalobci jak kupujícími a žalovanými jako prodávajícími.

K podání žaloby k rozhodčímu soudu vedla žalobce skutečnost, že ve smlouvě o převodu akcií si smluvní strany dohodli pro řešení sporu výlučnou pravomoc rozhodčího soudu. Rozhodcem pro tento spor byl jmenován druhý žalovaný. Rozhodčí soud zpočátku svojí pravomoc ve věci nezpochyboval, neboť proti jednomu z žalovaných řízení zastavil. Svým dalším usnesením ze dne 10.11.2005, sp.zn. Rsp 89/05, pak řízení zastavil z důvodu nedostatku své pravomoci. Žalobci jsou přesvědčeni, že nebyly dány důvody pro zastavení řízení, a proto se domáhají, aby soud uvedené rozhodnutí zrušil. Výslovně uvedli, že žaloba není žalobou na zrušení rozhodčího nálezu podle § 31 zák. č. 216/94 Sb. Citovaný zákon výslovně upravuje jen problematiku zrušení rozhodčích nálezů, ale neupravuje zrušení usnesení vydaných rozhodčím soudem. Usnesení rozhodčího soudu však může být rozhodnutím, které může mít co do významu stejnou hodnotu pro účastníky rozhodčího řízení jako rozhodčí nálezy. Nelze akceptovat, aby procesní rozhodnutí rozhodčího soudu nebyla z hlediska zákonnosti přezkoumatelná soudem. Bylo by v rozporu s principy právního státu, kdyby se účastníci rozhodčího řízení nemohli domoci ochrany i ve vztahu k procesním rozhodnutím rozhodčího soudu.

Žalovaní navrhli zamítnutí žaloby. Namítali nedostatek věcné pasivní legitimace. První žalovaný dodal, že řízení o zrušení usnesení vydaného rozhodčím soudem je pojmově vyloučeno. Soud může zrušit pouze rozhodčí nález a ani v tomto případě však řízení neběží proti rozhodčímu soudu. Druhý žalovaný uvedl, že nevystupoval v rozhodčím řízení jako soukromá fyzická osoba, ale jako jmenovaný rozhodce. Upozornil na ustanovení § 106 o.s.ř., podle něhož pokud se rozhodčí soud odmítne věcí zabývat, mohou účastníci podat žalobu k obecnému soudu.

Soud I. stupně se neztotožnil s názorem žalobců, že obecné soudy by byly oprávněny rušit usnesení rozhodčího soudu. Obecné soudy mohou zasahovat do řízení probíhajícího u rozhodčího soudu jenom v případech, kdy tak výslovně stanoví zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení. Ve smyslu ustanovení § 31 tohoto zákona může soud zrušit rozhodčí nález. Soud ani jiný státní orgán však nemůže zrušit procesní rozhodnutí rozhodčího soudu vydané ve formě usnesení. Není žádné právní normy, na jejímž základě by soud mohl zrušit usnesení rozhodčího soudu. Neztotožnil se s názorem žalobců, že je v rozporu s principy právního státu, když by procesní rozhodnutí rozhodčího soudu nepodléhalo přezkoumání soudem. Možnost řešit spor žalobou podanou u obecného soudu nebyla žalobcům odepřena. Z uvedených důvodů žalobě na zrušení usnesení rozhodčího soudu nevyhověl. Výrok o nákladech řízení odůvodnil podle výsledku řízení (§ 142 odst. 1 o.s.ř.) s tím, že úspěšným žalovaným žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku podali žalobci včas odvolání. Nesouhlasili s posouzením věci soudem I. stupně. Na rozdíl od soudu I. stupně nevyvozovali z ustanovení § 31 zák. č. 214/1994 Sb. závěr, že jiná rozhodnutí než rozhodčí nálezy nelze vůbec zrušit. Podle jejich názoru je za určitých okolností lze zrušit, i když ne vždy podle zákona o rozhodčím řízení. V této souvislosti poukazovali na rozhodnutí rozhodčího soudu o nákladech řízení. Měli za to, že minimálně ta usnesení vydaná v rozhodčím řízení, která jsou soudně vykonatelná, musí být soudně i zrušitelná. Vyjádřili domněnku, že soudně zrušitelná jsou i veškerá usnesení vydaná v rozhodčím řízení, jejichž zrušení nelze dosáhnout v rozhodčím řízení a která zasahují do práv a povinností účastníků. Dále uvedli, že důvod, pro který žalovaní po určité době dospěli k závěru, že spor mezi účastníky „není arbitrovatelný“, protože jde o spor, o jehož předmět účastníci nemohou uzavřít smír, není správný. Není pochyb o tom, že účastníci mohou sjednat smír i v soudních sporech týkajících se absolutně neplatných právních úkonů. I v rozhodčím řízení se lze domáhat určení neplatnosti smlouvy. Zastavení řízení z důvodu nedostatku

pravomoci bylo jen záminkou, aby se případný nález příznivý pro žalobce nedostal do konfliktu s předchozím nálezem, který byl pro žalobce nepříznivý. Dovozovali, že podle § 106 odst. 1 o.s.ř. je dána pravomoc obecných soudů i v těch případech, kdy se rozhodčí soud odmítl věci zabývat. Postup žalovaných v konečném důsledku znamená, že usnesení prvního žalovaného, za jehož vydání odpovídá druhý žalovaný, je naprosto účelové a svévolné. Žalobci jsou proto názoru, že v případech odepření práva, v případech úmyslně nesprávného výkladu právních předpisů, jakož i v případech dalších závažných vad vyskytnuvších se při rozhodčím řízení, se lze domáhat zrušení všech procesních rozhodnutí vydaných rozhodčím soudem. Opačný výklad by znamenal vzdání se právní ochrany dotčených subjektů, což odporuje nejen zásadám právního státu, ale i Listině základních práv a svobod (článek 36 odst. 1 a 2) a v neposlední řadě i zásadám Evropské úmluvy o lidských právech (článek 6 odst. 1). Navrhli, aby odvolací soud rozsudek změnil tak, že žalobě vyhová.

Druhý žalovaný ve vyjádření k odvolání uvedl, že v předmětné rozhodčí doložce se strany rozhodli pro rozhodčí soud jakožto stálý rozhodčí soud ve smyslu § 13 zák. č. 216/1994 Sb. Jednou ze stěžejních zásad rozhodčího řízení platných v celosvětovém měřítku je zásada vyjádřená v § 15 odst. 1 uvedeného zákona, že rozhodci jsou oprávněni rozhodovat o své pravomoci. Dospějí-li k závěru, že jejich pravomoc k rozhodnutí není dána, rozhodnou o tom usnesením. Poukazoval na to, že v usnesení rozhodčího soudu o zastavení řízení pro nedostatek pravomoci byli žalobci poučeni, že účinky žaloby podané u rozhodčího soudu zůstanou zachovány, uplatní-li tyto nároky znovu u soudu do 30 dní ode dne, kdy jim bylo usnesení doručeno. Rozhodnutím o nedostatku pravomoci rozhodčího soudu je obecný soud vázán a věc na základě ustanovení § 106 o.s.ř. projedná. O odepření práva na spravedlivý proces proto nejde. Navrhl, aby odvolání žalobců bylo zamítnuto.

Odvolací soud, aniž bylo třeba nařizovat odvolací jednání (§ 214 odst. 3 o.s.ř.), přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a neshledal odvolání důvodným.

Podle § 106 odst. 1 o.s.ř. jakmile soud k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě, že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jím smlouvou, a nebo že rozhodčí soud odmítl se věcí zabývat.

Rozhodčí řízení je upraveno zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Podle § 15 odst. 1 zákona jsou rozhodci oprávněni rozhodovat o tom, zda na základě účastníky předložené rozhodčí smlouvy je dána jejich pravomoc. V souvislosti s ustanovením § 15 odst. 1 zákona pak je třeba vykládat i ustanovení § 106 odst. 1 věta poslední o.s.ř., že rozhodčí soud se odmítl věci zabývat, a to tak, že rozhodnutím rozhodců o nedostatku své pravomoci je soud vázán a je povinen, je-li u něho následně podána žaloba (s případným zachováním účinku podání žaloby u rozhodčího soudu), věc projednat. Soudní kontrola rozhodování rozhodců spočívá pouze v rozhodování o zrušení rozhodčího nálezu (§ 31 zákona).

Z uvedeného je zřejmé, že i když strany uzavřou rozhodčí doložku a předloží svůj spor rozhodci, avšak rozhodce se odmítne věcí zabývat pro nedostatek pravomoci, není tímto

rozhodnutím odepřeno právo na soudní či jinou právní ochranu (článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod uveřejněné pod č. 2/1993 Sb.), neboť se v takovém případě mohou domáhat svého práva u obecného soudu.

Odvolací soud proto z těchto důvodů potvrdil napadený rozsudek soudu I. stupně podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný včetně správného záviseleho výroku o náhradě nákladů řízení.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 za použití § 142 odst. 1 o.s.ř. s tím, že žalovaným, kterým by bylo jinak podle výsledku odvolacího řízení příslušelo právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, žádné náklady v odvolacím řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku **l z e** do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 19. října 2007

JUDr. Aleš Šťastný, v.r.
předseda senátu

